NOWA SOLIDARNOŚĆ

Program Rafała Trzaskowskiego 2020

Wstęp

1. My i nasi najbliżsi
- Praca i przedsiębiorczość
- Leczenie od ręki
- Równy dostęp do edukacji

2. Nasze otoczenie
- Nowa Umowa Społeczna
  - Polki
  - Czas na młodych
  - Rodzina
  - Seniorzy
  - Wieś
  - Równość i tolerancja
  - Organizacje pozarządowe
- Klimat i ochrona środowiska
  - Zielony Ład dla Polski
  - Tańsza i efektywna gospodarka odpadami, ład w przestrzeni
  - Parki narodowe i lasy, ochrona krajobrazu
- Kultura, nauka, internet
  - Kultura
  - Media publiczne
  - Polska w internecie
  - Nauka

3. Nasze państwo, nasza wspólnota
- Państwo dobrego prawa i prawdziwej sprawiedliwości
- Finanse państwa
- Polska w Europie i na świecie
  - Polska liderem Europy
  - Polityka zagraniczna dla obywatelek i obywateli
  - Obronność i bezpieczeństwo

Podsumowanie

Wstęp

Pandemia COVID-19 postawiła świat na głowie. Dała nam zupełnie nową perspektywę na życie, na wartości, którymi się kierujemy. Obnażyła ulotność tego, co często uważaliśmy za pewnik – naszego stylu życia, wygody, pracy czy zdrowia. Rzuciła też nowe światło na dotychczasowe podziały polityczne i społeczne. Chociaż nadal są one aktualne, zagrożenie pandemii uświadomiło nam, że musimy działać jako wspólnota. W pojedynkę nikt z nas nie dałby rady. Sami nie uchronimy się przez pandemiami, skutkami kryzysu gospodarczego czy zmian klimatycznych.

Koronawirus obnażył słabość naszego państwa – administracji państwowej, służby zdrowia, systemu edukacji oraz systemu opieki społecznej. Państwo opuściło nas w potrzebie i gdyby nie samorządy, organizacje pozarządowe czy po prostu ludzka empatia, która kazała nam zatroszczyć się o swoich sąsiadów, jako społeczeństwo zniešlibyśmy ten trudny czas o wiele gorzej. Pandemia zmotywowała zatem wielu z nas do działania, wspierania się nawzajem i myślenia o nowym otwarciu. Uzmysłowiła nam, że jakość naszego życia zależy nie tylko od tego, w jaki sposób zadbamy o siebie, ale także od tego, jak zadbamy o nasze najbliższe otoczenie i nasz kraj.

Dzięki temu po kilku miesiącach epidemii wiemy też, jak ważne jest w Polsce zaufanie – do sąsiadów, instytucji, nauki, służby zdrowia czy sądów. Wierzę, że obowiązkiem prezydenta jest znosić podziały i budować wspólnotę Polek i Polaków. Musimy odbudować zaufanie. Na nowo. Za dużo jest w naszym kraju konfliktu. Zło trzeba nazywać złem, demokratycznych zasad trzeba bronić, ale nie można dopuścić do tego, żeby polityczny konflikt dzielił całe rodziny, rozrywał Polskę na pół.

Na tych emocjach i dobrej woli Polek i Polaków chcę budować nową politykę i nową wspólnotę. Chcę wspólnie odbudować w nas poczucie solidarności i bezpieczeństwa – tam, gdzie chodzi o los nasz i naszych najbliższych, tam, gdzie chodzi o nasze otoczenie, czy wreszcie tam, gdzie chodzi o nasze państwo.

Budując nową politykę i nową wspólnotę, musimy sięgać po dobre wzorce, sprawdzone rozwiązania. Jestem przekonany, że znajdziemy je między innymi w działaniach samorządów. To one w ostatnich miesiącach były na pierwszej linii frontu walki z COVID-19. One też na co dzień są najbliżej obywateli, ich codziennych spraw. Właśnie dlatego o doświadczeniach i roli samorządów wielokrotnie wspominam w programie.

Nowa polityka, którą proponuję, pomoże zbudować sprawiedliwą i spójną Polskę. Dobrą Polskę. Tak, Polki i Polacy mogą różnić się poglądami i pomysłami na życie, ale mogą też wspólnie budować państwo, w którym każdy czuje się u siebie, bo oczekiwania każdego z nas są szanowane. Państwo, które jest ponad podziałami, bo nikomu nie narzuca światopoglądu, umie natomiast rozwiązać nasze podstawowe problemy. Na takie państwo zasługujemy. I na takie państwo każdy Polak i Polka ciężko pracują.

Rozdział 1

My i nasi najbliżsi

Praca, ochrona zdrowia, edukacja – to trzy najważniejsze sprawy, którymi żyjemy na co dzień. Wybuch pandemii COVID-19 pokazał, jak bardzo państwo nas w tych najważniejszych sprawach zawiodło. Dziesiątki tysięcy Polaków z dnia na dzień zostały bez pracy; odbijaliśmy się od zamkniętych drzwi szpitali i przychodni. Zobaczyliśmy też, że źle wyposażone szkoły nie poradziły sobie w tej nadzwyczajnej sytuacji. Bardziej niż kiedykolwiek zarówno my, jak i nasi najbliżsi, wszyscy potrzebujemy bezpiecznego rynku pracy, lepszej edukacji i efektywnej ochrony zdrowia.

W obecnej sytuacji centralnym elementem programu musi być jednak temat PRACY. Po etapie strachu o życie i zdrowie, a potem frustracji wynikającej z zamknięcia w domu, dziś zdecydowaną większość z nas dotknął lęk o godne życie, o pracę i zarobki.

Rozdział 1: My i nasi najbliżsi

Praca i przedsiębiorczość

Praca to wartość sama w sobie – Polacy dobrze o tym wiedzą. Szacunek dla pracy to część naszej tradycji przekazywanej z pokolenia na pokolenie. Praca nie tylko daje środki na utrzymanie nasze i naszych rodzin, ale wpływa też na nasze poczucie wartości, status społeczny czy rolę w lokalnej społeczności. Pracujemy nie tylko po to, żeby zarabiać, ale także dlatego, że każda rzetelnie wykonana praca może przynieść ogromną satysfakcję i poczucie sensu.

Dziś o pracę się boimy. Pandemia COVID-19 spowodowała, że wielu Polaków z dnia na dzień ją straciło. Kryzys uderzył w osoby, które przez wiele lat pieczołowicie budowały swoje kariery lub rodzinne przedsiębiorstwa, duże i małe firmy. Dlatego priorytetem państwa musi być pomoc osobom, które ze względu na COVID-19 straciły pracę lub im to grozi. Z drugiej strony państwo musi chronić tych, którzy pracę dają, a więc przedsiębiorców, w tym małe, indywidualne i rodzinne firmy. Podstawowa zasada, która powinna przyświecać rządzącym, to nie przeszkadzać, nie utrudniać i nie obciążać polskich przedsiębiorców kolejnymi obowiązkami. W tych szczególnych czasach państwo tym bardziej powinno warunki, w jakich działają polskie firmy, uczynić bardziej przewidywalnymi.

Wspólna Polska to Polska, w której praca i idący za nią dobrobyt są dostępne dla każdego – mieszkańców zarówno dużych, jak i mniejszych miast oraz wsi. Potrzebne są szybkie, aktywne, masowe działania blisko ludzi. Potrzebne są inwestycje równomiernie rozłożone w całej Polsce, takie, z których mogą skorzystać setki tysięcy firm, zwłaszcza rodzinnych, małych i średnich. Konieczne są też ułatwienia w prowadzeniu działalności gospodarczej.

Inwestycje za rogiem

Zaproponuję utworzenie specjalnego funduszu skierowanego do małych miejscowości i miast, którego celem będzie rozpędzenie gospodarki i impuls do powstania nowych miejsc pracy, blisko ludzi. W ramach funduszu, częściowo finansowanego ze środków Unii Europejskiej, samorządy, bo to one mają najlepszą wiedzę na temat potrzeb lokalnych społeczności i doświadczenie w realizacji projektów inwestycyjnych, otrzymają pulę środków – co najmniej 30 mln zł na miasto powiatowe. Będą z nich mogły zrealizować wybrane przez siebie inwestycje, w tym:

- *Centrum Rozwoju Lokalnego,*
- *„Bazarek za rogiem", czyli miejskie, zadaszone targowisko z potrzebną infrastrukturą, które zapewni lokalnym producentom żywności rynek zbytu, a mieszkańcom da dostęp do zdrowej i taniej żywności,*
- *„Nowa Dzielnica" – nowa przestrzeń wypoczynku i kultury,*
- *urządzenia zatrzymujące wodę,*
- *modułowe żłobki i przedszkola,*
- *lokalne centra przesiadkowe.*

10 tysięcy na ekoremonty

Zaproponuję utworzenie funduszu, z którego każda polska rodzina będzie mogła uzyskać 10 tys. zł na modernizację domu lub mieszkania – wymianę okien, ocieplenie budynku, montaż paneli fotowoltaicznych itp. Finansowanie z funduszu będzie rozłożone na 10 lat. Fundusz nie tylko pomoże osiągnąć strategiczne cele polityki klimatycznej, ale także pobudzi koniunkturę rynkową.

Zachęta do inwestycji prywatnych

Podatek od dochodów od osób prawnych powinien być płacony dopiero w momencie wypłaty dywidendy i zostawać w firmie, gdy dochód jest reinwestowany. Dodatkowo zaproponuję przyspieszoną amortyzację na czas odbudowy gospodarki po COVID-19.

Zmiany rozliczenia VAT

W celu wsparcia utrzymania płynności w przedsiębiorstwach dotkniętych recesją i problemem zatorów płatniczych zaproponuję rządowi następujące zmiany: po pierwsze, szybsze zwroty VAT (do 30 dni); po drugie, uproszczenie mechanizmu podzielonej płatności (ang. split payment) oraz ułatwienie i przyspieszenie dostępu przedsiębiorców do środków leżących na ich VAT-owskich kontach bankowych. Będzie preferencja dla uczciwych, zweryfikowanych podatników (zgodnie z tak zwaną białą listą podatników VAT), nie zaś nieznanych fiskusowi podatników VAT.

Polskie banki wsparciem dla polskich firm

Będę domagał się od rządu takich działań, które przy wykorzystaniu Banku Gospodarstwa Krajowego jako narzędzia państwa do finansowania inwestycji wspomagać będą finansowanie przedsiębiorców.

Wyższe zarobki

Dziś w Polsce najbardziej obciążone podatkami i obowiązkowymi składkami są te osoby, które zarabiają najmniej. Dlatego zaproponuję podwyższenie kwoty wolnej od podatku. Trzeba dążyć do tego, żeby osoby zarabiające do 30 tys. zł rocznie nie płaciły PIT-u w ogóle. Dla osoby zarabiającej między 30 tys. zł a 65 tys. zł rocznie kwota wolna wyniesie 8 tys. zł. Dla osób z najwyższymi pensjami wysokość PIT i obowiązkowych składek jest relatywnie mniejszym obciążeniem, w ich przypadku obecne zasady nie uległyby zmianie. Rozliczaniem kwoty i podatku zajęłaby się administracja podatkowa (a nie pracownik i nie pracodawca).

Wsparcie dla sektora kreatywnego

Wyjdę z inicjatywą stworzenia specjalnego funduszu inwestycyjnego, zarządzanego przez Polski Fundusz Rozwoju, który wspierałby kapitałowo polskie firmy tworzące gry i świadczące usługi producenckie, w tym produkcję międzynarodowych filmów i seriali.

Ochrona socjalna dla wszystkich pracujących

Wszyscy – bez względu na formę umowy – powinni mieć dostęp do adekwatnej ochrony socjalnej, szczególnie w przypadku ryzyka utraty pracy. Oznacza to szybsze i prostsze procedury dostępu do świadczeń i programów aktywizujących oraz programów dla bezrobotnych, a także podniesienie wysokości zasiłków.

Program Praca 4.0

Będę dążył do opracowania programu odpowiadającego na wyzwania związane z rewolucją cyfrową. Każda osoba, której stanowisko pracy jest zagrożone bezrobociem cyfrowym, powinna mieć szansę na zdobycie kompetencji pozwalających na zmianę pracy lub dostosowanie do zmian związanych z cyfryzacją. Szkoły i uczelnie powinny przygotowywać swoich absolwentów do pracy w warunkach gospodarki 4.0.

Oświadczenie zamiast zaświadczeń

Zaproponuję rozszerzenie stosowania oświadczeń składanych przez obywateli w miejsce urzędowych zaświadczeń. W ten sposób chcę uwolnić pracodawców i pracowników od nadmiaru biurokracji i zakończyć reformy systemu. Każdy, kto stara się o pomoc państwa dzisiaj, w okresie pandemii, wie, jak ważne jest dokończenie tego projektu.

Ustawy po konsultacjach

Jako prezydent będę domagał się od rządu przedstawiania do podpisu ustaw, które zostały skonsultowane przez Radę Dialogu Społecznego. Odbudujemy dialog społeczny w Polsce, w tym również ze wszystkimi związkami zawodowymi i wszystkimi organizacjami pracodawców.

Branżowe tarcze antykryzysowe

Będę mobilizował rząd do rozwiązania problemów branż, które najbardziej ucierpiały w wyniku pandemii i które szczególnie potrzebują przewidywalnych warunków działania, w tym jasnych planów postępowania w przypadku drugiej fali pandemii (branża transportowa i turystyczna).

Rozdział 1: My i nasi najbliżsi

Leczenie od ręki

System ochrony zdrowia od lat utrzymuje się na krawędzi wydolności. Wydajemy na niego za mało – rząd woli dziś dać pieniądze na propagandę w TVP. Gdyby nie bohaterska postawa lekarzy, pielęgniarek, ratowników medycznych i pozostałego personelu, pandemia COVID-19 mogłaby przynieść w Polsce dużo gorsze skutki.

Potrzebujemy nowej polityki zdrowotnej. Takiej, która jest blisko ludzi. Prezydent, jako gwarant bezpieczeństwa Polek i Polaków, ma obowiązek wymusić na rządzie działania prowadzące do trwałej poprawy sytuacji w służbie zdrowia. Już dziś musimy szykować strategię na jesienną walkę z pandemią, wiedzieć, ile potrzebujemy respiratorów, leków i szpitalnych łóżek. Musimy też przygotować się na czas po epidemii, skrócić kolejki do specjalistów, zainwestować więcej w zapobieganie chorobom i wprowadzić czytelny podział zadań. Na szczeblu powiatowym powinny być świadczone podstawowe usługi zdrowotne; specjalistyczne powinny być rozmieszczone strategicznie. Rozwój e-medycyny może pozwolić na znaczące polepszenie ochrony zdrowia przy tych samych nakładach.

Zwiększenie środków na służbę zdrowia

Będę oczekiwał od rządu, że już w 2021 roku wydatki te wzrosną do co najmniej 6% PKB. Tylko realne zwiększenie wydatków na służbę zdrowia, między innymi na onkologię, przełoży się na skrócenie kolejek i szybszy dostęp do leczenia. Przeliczając to na głowę każdego Polaka, z obecnych 2757 zł wydatki wzrosną do 3676 zł.

Rozwój e-medycyny

Będę domagał się od rządu nowoczesnego zarządzania w służbie zdrowia, które poprawi dostęp do lekarzy. Za pomocą nowoczesnych technologii, a zwłaszcza elektronicznego systemu rezerwacji oraz e-karty pacjenta, można znacząco skrócić kolejki i poprawić dostęp do lekarzy. Dzięki informatyzacji lekarze będą mogli koordynować opiekę nad pacjentem prowadzoną przez wielu specjalistów. Informatyzacja zredukuje też biurokratyczne obciążenia lekarzy.

Podstawowa opieka blisko ludzi

Szpitale powiatowe powinny działać jak centra szybkiej diagnostyki, w których każdy ma właściwy dostęp do podstawowego leczenia ostrego, w tym do szpitalnych oddziałów ratunkowych, oraz leczenia chorób przewlekłych. Leczenie bardziej zaawansowane powinno być oferowane w strategicznie rozmieszczonych w Polsce placówkach.

Profilaktyka zdrowia od najmłodszych lat

Podstawą powinna być profilaktyka zdrowia nauczana od najmłodszych lat, przede wszystkim w szkole. Lokalne programy profilaktyczne, prowadzone w ramach podstawowej opieki zdrowotnej we współpracy z samorządami, a także regularne badania przesiewowe w kierunku najgroźniejszych chorób, pozwolą zawczasu diagnozować ryzyko.

Opieka psychiatryczna dla dzieci

Stan polskiej psychiatrii dziecięcej jest tragiczny – dzieci pozbawione są realnej pomocy. Zażądam natychmiastowego podwyższenia wydatków na tę część służby zdrowia.

Telemedycyna

Rośnie liczba osób starszych potrzebujących opieki. Program medycyny cyfrowej przeniesie lekarza bliżej pacjenta i zagwarantuje mu częstszy z nim kontakt. Podniesie też efektywność leczenia dzięki dostępności do diagnozy lekarskiej w krótkim czasie.

Więcej lekarzy i pielęgniarek

Wspólnie z rektorami uczelni medycznych i izbami lekarskimi zadbam o to, aby na studiach medycznych było więcej studentów, a ich liczba na specjalizacjach odpowiadała zapotrzebowaniu w kraju.

Rezydenci

Będę dążył do tego, aby spełnić obietnice złożone rezydentom: podwyższenie wydatków na ochronę zdrowia, poprawę warunków pracy i płacy personelu medycznego.

Biała księga COVID-19

W pierwszych dniach urzędowania powołam zespół ekspertów, którzy przygotują „Białą księgę walki z epidemią". Musimy uczyć się na własnych błędach i na doświadczeniach innych. Musimy zbadać, jakie błędy zostały popełnione w trakcie walki z epidemią i jak przygotować się na ewentualną kolejną falę.

Rozdział 1: My i nasi najbliżsi

Równy dostęp do edukacji

Społeczeństwo jest sprawiedliwe, gdy o sukcesie życiowym decydują talent i wysiłek, a nie pochodzenie, majątek czy dostępność dobrych szkół w okolicy. Jeśli nie zapewniamy równych szans edukacyjnych wszystkim dzieciom, tracimy wybitne jednostki, którym nie było dane urodzić się we wspierających i zamożnych rodzinach. Utrata zdolnych ludzi prowadzi do spadku innowacyjności i wolniejszego rozwoju w przyszłości.

Należyta edukacja daje obywatelom kompetencje niezbędne do dobrego życia. Jest warunkiem zdrowego społeczeństwa, w którym ludzie są autonomiczni, kreatywni i przedsiębiorczy. Ostatnie miesiące uświadomiły nam, jak bardzo nasz obecny system edukacji nie spełnia tych oczekiwań. Systemowe braki przełożyły się na ciężki kryzys w czasie pandemii. Wielu uczniów zostało wykluczonych z edukacji zdalnej, ciężar realizacji programu w tych nadzwyczajnych warunkach w znacznej mierze przerzucono na rodziców.

Sukcesy polskich szkół opierają się na ciężkiej pracy nauczycieli, staraniach uczniów i ich rodziców pozostawionych samych sobie po bezrefleksyjnej deformie edukacji. Na jej skutek wzrosły nierówności edukacyjne – drastycznie zmalały szanse dzieci z mniejszych miejscowości i biedniejszych rodzin. Obecny system nie uczy współdziałania, krytycznego myślenia ani przedsiębiorczości. Nie daje również autonomii ani uczniom, ani nauczycielom, ani dyrektorom szkół. System pozbawiony długoterminowej strategii społecznej służy przede wszystkim interesom politycznym. Jego najpoważniejszym grzechem jest zarządzanie strachem – ucznia przed surową oceną, a dyrektora przed kontrolą z kuratorium.

Zmiany w oświacie są konieczne, ale nie mogą być gwałtowne. Rodzice, uczniowie i nauczyciele muszą mieć poczucie stabilizacji.

Odbudowa prestiżu i znaczenia szkoły i jej pracowników

Będę domagał się wyższych płac dla nauczycielek i nauczycieli. Nauczyciel nie może zarabiać mniej niż średnia krajowa, a dyrektorzy powinni mieć większą możliwość premiowania najbardziej zaangażowanych osób.

Wsparcie dla najwybitniejszych uczniów

Zaproponuję utworzenie systemu stypendiów prezydenta RP dla najzdolniejszych uczniów, zwłaszcza z mniejszych miejscowości. Takich stypendiów powinno być 50 tysięcy, stypendyści otrzymają 1000 zł miesięcznie. Stypendia będą przyznawane za wyniki w nauce, a także za zaangażowanie obywatelskie i społeczne.

Społeczna Rada ds. Edukacji

Powołam radę złożoną z ekspertów, praktyków, a także uczniów i rodziców. Jej rolą będzie zainicjowanie debaty o systemowej zmianie edukacji w Polsce. Pierwszym zadaniem rady będzie wypracowanie rekomendacji, które usprawnią edukację zdalną, jeśli znowu będzie ona konieczna. Chciałbym, aby każdy mógł uczestniczyć w pracach Rady, więc zapewnię zdalny udział w jej pracach i debatach.

Bardziej racjonalne wydatki na edukację

Zaproponuję reformę systemu subwencji oświatowej i klarowny podział obowiązków finansowych. Musi być jasne, na co ma wystarczać subwencja, a za co powinny płacić samorządy, tak aby koszty reform nie były przerzucane na gminy. Większe środki powinny trafiać tam, gdzie kumulują się problemy społeczne.

Odchudzenie podstawy programowej i dostosowanie jej do wymogów współczesności

Obecnie obejmuje ona zbyt wiele treści i teorii. Uczniowie potrzebują więcej czasu na rozwijanie kompetencji, a mniej na wkuwanie informacji.

Powszechny program nauki języka angielskiego:

W ramach zmiany podstawy programowej będę się domagał, aby nauka angielskiego w szkołach przestała być fikcją, a uczniowie mogli skorzystać z większej liczby godzin nauki tego języka.

Dodatkowe kryteria ocen

Egzaminy przestaną być wyłącznym kryterium oceny. Dodatkowo oceniane będą wyniki uczniów w całym okresie nauczania oraz zaangażowanie w wolontariat lub realizację projektu społecznego.

Bezpieczna szkoła

Szkoły zbyt często są źródłem stresu dla uczniów i nauczycieli. Dlatego w każdej placówce powinien pracować jeden psycholog szkolny na maksymalnie 300 dzieci. Psycholog musi mieć szansę na bezpośredni kontakt z dziećmi, a uczeń – z psychologiem. Zaproponuję utworzenie stanowiska wojewódzkich rzeczników praw ucznia. Kuratoria oświaty muszą natomiast wspierać, a nie tylko kontrolować nauczycieli.

„Projektowe piątki"

Zaproponuję, aby raz w tygodniu uczniowie realizowali lokalne projekty społeczne zamiast uczyć się teorii.

Szkoła przedsiębiorczości

Zaproponuję, aby w szkołach wprowadzono zajęcia z przedsiębiorczości i budżety uczniowskie – analogiczne do budżetów obywatelskich w miastach, dające uczniom szansę współdecydowania o części budżetu szkolnego. Należy też wspierać tworzenie spółdzielni uczniowskich.

Rozdział 2

Nasze otoczenie

Czterdzieści lat temu solidarność stała się hasłem, które rozsławiło naszą, polską drogę do wolności, bez kropli krwi. Zmieniliśmy Europę i Polska stała się symbolem międzyludzkiej solidarności na całym świecie. Jesteśmy wielcy i wspaniali. Wspaniali naszą wielkodusznością i otwartością. Marzy mi się Polska, która czerpie z tych wartości, marzy mi się Nowa Solidarność, która nie będzie schowana pod warstwą krzyków, podziałów i gróźb. Od lat próbuje się nas podzielić i skłócić, aby łatwiej było nami manipulować i rządzić. Powróćmy do korzeni. Wróćmy do domu. Do Polski dobrej, otwartej, serdecznej.

Nasze otoczenie to przede wszystkim my – nasza społeczność. To także środowisko, w którym żyjemy, oraz kultura, którą tworzymy i z której korzystamy na co dzień. Właśnie na tych trzech elementach chciałbym się skoncentrować w swoim programie. Bo to nasza Polska. Wszyscy jesteśmy u siebie.

Rozdział 2: Nasze otoczenie

Nowa Umowa Społeczna

Ostatnie miesiące pokazały, że w trudnych sytuacjach potrafimy być razem. Wykazaliśmy się solidarnością międzypokoleniową. W trosce o zdrowie osób starszych i chorych zmieniliśmy swój codzienny sposób funkcjonowania. Izolacja fizyczna nie była więc izolacją społeczną. Zamknięci w domach, zaczęliśmy sobie pomagać częściej, niż robiliśmy to wcześniej. Ten duch wspólnoty powinien z nami pozostać i odzwierciedlić się w naszej nowej polityce.

Nasza wspólnota więzi powinna funkcjonować ponad podziałami, wynikać z przekonania, że każdy z nas potrzebuje pomocy, ale też może pomóc. Różnice wieku, płci, stanu posiadania czy preferencji nie mają znaczenia, gdy łączymy siły we wspólnej sprawie. Wszyscy jesteśmy równi, tak jak stanowi to nasza Konstytucja. Oznacza to z jednej strony równe obowiązki, z drugiej zaś – równe prawa, przede wszystkim prawo do poszanowania indywidualnej godności każdego i każdej z nas. Aby jednak każdy mógł wykorzystać swoje umiejętności i pomagać innym, konieczne jest zapewnienie równego startu. Będę dążył do zapewnienia równości wszystkich Polek i Polaków – równości wobec prawa, realnej równości szans i ochrony godności każdego człowieka.

Rozdział 2: Nasze otoczenie | Nowa Umowa Społeczna

Polki

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej zawiera przepisy stanowiące o równości praw kobiet i mężczyzn. Mimo tych zapisów konstytucyjnych kobiety w Polsce nie mają równych szans – ich udział we władzy jest znacznie mniejszy niż mężczyzn, mniejsze są ich zarobki za pracę tej samej wartości i mniejsze szanse na awans. Częściej natomiast są one ofiarami przemocy, mają większą odpowiedzialność w ramach życia rodzinnego i znacząco ograniczony dostęp do potrzebnej im opieki zdrowotnej. Dodatkowo obecny kryzys gospodarczy dotknął przede wszystkim kobiety.

W czasie pandemii stopa bezrobocia kobiet wzrosła bardziej niż mężczyzn. I to przede wszystkim kobiety dotknęła obniżka wynagrodzeń, a co za tym idzie – zachwianie bezpieczeństwa socjalnego. Dziś kobiety boją się o pracę, finanse rodziny, dostęp do opieki medycznej i lekarza zarówno dla swoich bliskich, jak i dla siebie. Większość osób na pierwszej linii walki z koronawirusem to kobiety, ponieważ w Polsce to one zajmują ponad 80% miejsc pracy w zawodach związanych z opieką zdrowotną i pomocą społeczną. Musiały pogodzić wyzwanie pracy w warunkach epidemii z opieką nad swoimi dziećmi. To samo dotyczy kobiet, które są nauczycielkami.

Niezależnie od tego, że są doskonale przygotowane i gotowe do pełnienia odpowiedzialnych funkcji, kobiety nadal nie mają zapewnionych równych szans. Polki coraz odważniej biorą sprawy w swoje ręce, przełamują stereotypy, ale stale spotykają się z dyskryminacją i niezrozumieniem. Także ten kryzys wyzwala energię kobiet, które chcą podejmować własną działalność, aby wspierać siebie i swoje rodziny.

Dziś – w sytuacji erozji państwa, kiedy kryzys obnażył wszystkie jego słabości – rola kobiet jest nie do przecenienia. Umiejętność łączenia, współpracy, kreowania, jest kluczowa, by odbudować Polskę po kryzysie. Potrzebujemy siebie nawzajem i wspólnie – niezależnie od płci – musimy ten kryzys wykorzystać do budowy dobrego państwa. Państwa, które łączy i wspiera, a nie wyklucza z jakiegokolwiek powodu – nie wyklucza także ze względu na płeć. Jako Prezydent RP będę z całą mocą działał na rzecz wsparcia i równego traktowania kobiet. Jako strażnik Konstytucji RP będę rzecznikiem równych szans dla kobiet.

Prawo do zdrowia i odpowiedzialnego macierzyństwa

Zaproponuję narodowy program zdrowia kobiety, odpowiadający europejskim standardom i potrzebom pacjentek w całym kraju. Jego celem będzie zapewnienie równego dostępu do lekarzy ginekologów i do badań, przygotowanie rozwiązań gwarantujących pakiety darmowej opieki medycznej dla kobiet w ciąży i dwa lata po urodzeniu dziecka, stworzenie systemu wczesnej wykrywalności nowotworów kobiecych i zapobiegania im poprzez wprowadzenie programu powszechnych badań USG piersi/mammograficznych i cytologicznych oraz profilaktycznych szczepień HPV także dla chłopców i młodych mężczyzn.

Prawo do bezpieczeństwa

Będę domagał się od rządu wprowadzenia w życie i respektowania wszystkich postanowień Konwencji Rady Europy o Zapobieganiu i Zwalczaniu Przemocy Wobec Kobiet i Przemocy Domowej – dokumentu już ratyfikowanego przez Polskę – oraz właściwego wdrożenia unijnej dyrektywy ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw. Doprowadzę do stworzenia Krajowej Strategii i Programu Przeciwdziałania Przemocy wobec Kobiet, a także programów i kampanii profilaktycznych mających na celu przeciwdziałanie przemocy wobec kobiet i ich molestowania.

Prawo do równości ekonomicznej

Złożę projekt ustawy o równej płacy za pracę tej samej wartości; zainicjuję kampanie na rzecz przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej kobiet.

Prawo do równości w wypełnianiu obowiązków wychowawczych

Będę działał na rzecz zapewnienia dostępu do bezpłatnych żłobków i przedszkoli, a także na rzecz zwiększenia świadomości obowiązku alimentacyjnego, jego skutecznej egzekucji oraz sprawiedliwości alimentacyjnej dla samodzielnych rodziców; zainicjuję kampanię na rzecz aktywnego wykorzystywania przez ojców prawa do urlopu tacierzyńskiego.

Prawo do równego udziału we władzy

Powołam Radę Kobiet przy Prezydencie RP, której celem będzie stałe monitorowanie sytuacji kobiet w Polsce i współpraca z prezydentem na rzecz kobiet; powołam pełnomocniczkę na rzecz równego traktowania kobiet i mężczyzn. Zadbam o to, aby kobiety były właściwie reprezentowane w kancelarii oraz wszystkich podlegających prezydentowi radach i ciałach kolegialnych.

Weto dla zaostrzenia prawa aborcyjnego

Zawetuję każdą próbę zaostrzenia obecnie obowiązującej ustawy aborcyjnej.

Rozdział 2: Nasze otoczenie | Nowa Umowa Społeczna

Czas na młodych

W trakcie pandemii COVID-19 wielu młodych Polaków musiało zmierzyć się z niepewnością jutra – szczególnie dotknęła osoby zatrudnione na umowach cywilnoprawnych, pozbawione bezpieczeństwa zatrudnienia, czasem niemogące opłacić czynszu za wynajmowane mieszkania. Ten czas pokazał nam, jak ważne jest zapewnienie młodym Polakom stabilności pracy i pewności dachu nad głową.

Widzimy, jak narasta frustracja młodych, którzy odbijają się od rynku mieszkaniowego i muszą odkładać swoje plany życiowe, na przykład o założeniu rodziny. Jeszcze przed pandemią COVID-19, mimo najlepszej od lat sytuacji na rynku pracy, 750 tysięcy młodych osób w Polsce ani nie pracowało, ani się nie uczyło. Długotrwałe bezrobocie w młodym wieku może prowadzić do negatywnych skutków społecznych i ekonomicznych.

Nowy MDM

Złożę projekt ustawy przywracającej dobrze sprawdzony program „Mieszkanie dla młodych", na mocy którego młodzi będą mogli liczyć na pokrycie przez państwo wkładu własnego do kredytu.

Program „Praca dla młodych"

Poprzez mobilne biura pracy służby zatrudnienia powinny docierać z ofertą pracy do wszystkich młodych osób, nie tylko zarejestrowanych w urzędach pracy, szczególnie mieszkańców wsi i małych miast.

Klimat dla młodych

Będę oczekiwał od rządu, aby brał pod uwagę dalekosiężne skutki swoich decyzji, które w przyszłości odczują młodzi – dotyczy to przede wszystkim klimatu, dlatego będę domagał się od rządu przyjęcia Zielonego Ładu dla Polski, by młodzi i przyszłe pokolenia mogli cieszyć się czystym środowiskiem i lepszym powietrzem.

Wojskowa Komisja Rozwoju Zawodowego

Chcę, aby wojsko oferowało młodym atrakcyjną ścieżkę rozwoju zawodowego, tak jak funkcjonuje to w Stanach Zjednoczonych. Dlatego zaproponuję powołanie komisji, która będzie oferować stypendia edukacyjne w zamian za służbę wojskową. Będzie ona także pomagać żołnierzom odchodzącym ze służby w odnalezieniu się na rynku pracy. Wojsko jest służbą Ojczyźnie, ale powinno być również drogą dla młodych Polek i Polaków pragnących dołączyć do elity rynku pracy. Powinno wspierać żołnierzy w zdobywaniu lepszego wykształcenia i umiejętności.

Wsparcie dla kształcenia podyplomowego

Zamierzam wesprzeć programy studiów podyplomowych i szkoleń podwyższających kompetencje absolwentów szkół zawodowych i uczelni.

Rozdział 2: Nasze otoczenie | Nowa Umowa Społeczna

Rodzina

Program „Rodzina 500+" jest stałą częścią polityki społecznej. Powinien on stać się podstawą do dalszych, szerszych działań mających na celu zapewnienie wszystkim Polkom i Polakom bezpieczeństwa godnego życia i równego startu – szczególnie osobom samotnie wychowującym dzieci, rodzicom dzieci z niepełnosprawnościami i osobom bezrobotnym. Dla tych wszystkich grup 500+ to za mało. Zdaję sobie też sprawę, że bezpośrednie świadczenia nie wystarczą. Aby polskie społeczeństwo mogło się rozwijać, niezbędne są usługi publiczne na dobrym poziomie – żłobki i przedszkola, biblioteki, muzea i inne instytucje kultury. Potrzebny jest także kompleksowy program budowy mieszkań, nie tylko dla młodych. Brak mieszkań, na które stać przeciętnie zarabiającą rodzinę, to jeden z największych problemów społecznych – zarazem taki, o którym mówi się najmniej. Ci, którzy nie mają wymaganego przez banki wkładu własnego, nie mogą być skazani na mieszkanie z rodzicami. Należy im się szansa na spełnienie swoich marzeń. Jeśli zależy nam na tym, aby młode Polki i młodzi Polacy mieli dzieci, musimy im pozwolić mieszkać w godnych warunkach.

Bezpieczne 500+

Jako prezydent zawetuję każdą próbę naruszenia programu Rodzina 500+.

Bezpłatna opieka nad dziećmi

Zaproponuję wprowadzenie bezpłatnej opieki żłobkowej i przedszkolnej w całej Polsce, wzorem Warszawy. Liczbę miejsc w żłobkach zwiększymy poprzez rozszerzenie programu Maluch+. Będę dążył także do odbiurokratyzowania i wzmocnienia systemu dziennego opiekuna. Podejmę działania w celu podwyższenia wynagrodzenia osób opiekujących się najmłodszymi.

Wsparcie dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami

Będę postulował zwiększenie wsparcia w dostępie do usług medycznych, rehabilitacyjnych i w edukacji oraz utrzymanie świadczenia w przypadku podejmowania pracy przez opiekuna (najczęściej matkę).

Bezpłatny program zapłodnienia in vitro

Będę domagał się od rządu przywrócenia dostępu do finansowanych przez państwo programów leczenia niepłodności, zwłaszcza do in vitro. Przywróceniu publicznego finansowania in vitro musi towarzyszyć lepsza niż obecnie opieka nad kobietami w ciąży. Będę domagał się zwiększenia finansowania NFZ w tym obszarze.

Więcej tanich mieszkań gminnych

Jako prezydent zaproponuję narzędzie, które pomoże samorządom rozwiązać problem zasobów mieszkaniowych. Dziś samorządy dysponują gruntami pod budowę, ale brakuje im środków finansowych. Dlatego przedstawię pomysł stworzenia Samorządowego Funduszu Mieszkaniowego, prowadzonego przez Bank Gospodarki Krajowej, zasilonego także pieniędzmi unijnymi. Podstawową zmianą, którą zaproponuję w swojej inicjatywie legislacyjnej, będzie zmniejszenie wkładu własnego samorządów. W perspektywie pięciu lat samorządy mogłyby zbudować wiele tysięcy mieszkań. Im więcej mieszkań samorządowych, tym niższe ceny najmu na rynku.

Rozdział 2: Nasze otoczenie | Nowa Umowa Społeczna

Seniorzy

Nowa Solidarność to przede wszystkim odbudowanie wspólnoty Polek i Polaków. To także solidarność pokoleń, szacunek dla tych, którzy podnosili Polskę z ruin po wojnie, starali się ogromnym wysiłkiem odbudować kraj w warunkach braku suwerenności, dla tych, którzy mieli odwagę walczyć o demokrację, i dla tych, którzy są im za to winni wdzięczność i troskliwą opiekę na czas starości. Szczególnie teraz, w okresie pandemii, zrozumieliśmy, że obecny system opieki oparty na sieci domów pomocy społecznej i prywatnych domach spokojnej starości jest niewystarczający. Potrzebujemy seniorów, ich wiedzy i rady w budowaniu Polski. Będę przeciwstawiał się wykluczaniu osób starszych z debaty publicznej i z aktywnego działania, także na rynku pracy. Będę dążył do zmiany polityki państwa wobec osób 60+ i wywierał nacisk na rząd, aby stworzył program „dla srebrnej gospodarki" – wspierający ich aktywność zawodową i społeczną, rozwijający sektor usług dla seniorów (biorąc pod uwagę ich ogromny potencjał). Koncepcja „srebrnej gospodarki" musi skupiać różnorodnych interesariuszy – pracodawców, przedsiębiorstwa, samorządy i organizacje pozarządowe.

Aktywizacja seniorów

Nie poprę inicjatyw podnoszenia wieku emerytalnego, ale będę wspierał programy aktywizacji seniorów i wprowadzania zachęt do pozostania na rynku pracy. Chcę aktywnie wspierać uniwersytety trzeciego wieku, programy edukacyjne klubów seniorów oraz wszelkie inne inicjatywy angażujące osoby starsze w aktywne budowanie gospodarki, życia społecznego i kulturalnego, a także wykorzystujące i doceniające ich wiedzę i życiowe doświadczenie. W ten sposób zapewnimy osobom starszym dostęp do odpowiednich kwalifikacji i umożliwimy im rozwinięcie umiejętności i wiedzy niezbędnych do pomyślnej kontynuacji ścieżki zawodowej.

Domy godnej starości

Zaproponuję rządowi plan rozbudowy infrastruktury świadczeń długoterminowych, w tym opiekuńczo-leczniczych, tak aby odpowiadała potrzebom zwiększającej się grupy seniorów.

Mieszkanie wspomagane

Będę promował programy cohousingowe ze wsparciem pielęgniarki środowiskowej jako alternatywę dla domów pomocy społecznej. Takie programy zapewniają niezależność własnego mieszkania, gwarantując jednocześnie opiekę i zapobiegając samotności.

Przestrzeń przyjazna seniorom

Będę dążył do zmiany ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, tak aby wprowadzić obowiązek zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, żeby infrastruktura miejska odpowiadała potrzebom osób starszych.

Rozdział 2: Nasze otoczenie | Nowa Umowa Społeczna

Wieś

Obszary wiejskie to ponad 90% obszaru Polski, zamieszkuje je prawie 40% całej ludności. Gospodarka rolna, przetwórstwo żywności, a także rozwijający się sektor usług okołorolniczych, takich jak agroturystyka, są i będą jednym z filarów polskiej gospodarki narodowej. Potrzeby mieszkańców wsi są takie same jak mieszkańców miast – też chcą dobrej edukacji dla swoich dzieci, dostępu do profesjonalnej opieki medycznej i do usług codziennego życia. Jakość życia na obszarach wiejskich nie może być gorsza niż w miastach. Młodzi będą chcieli zostać na wsi, jeśli będą mogli zapewnić sobie i swoim rodzinom godziwe utrzymanie. Dzięki wsparciu staną się uznanymi na świecie producentami wysokiej jakości towarów rolnych i usług.

Niestety, przez ostatnie pięć lat ani rząd, ani prezydent nie rozwiązali głównych problemów polskiego rolnictwa. Wręcz przeciwnie. Rząd PiS złamał dane obietnice – nie podwoił puli pieniędzy na rolnictwo, nie wyrównał dopłat bezpośrednich do poziomu dopłat niemieckich czy francuskich. Faktyczne wydatki krajowe na rolnictwo spadły do poziomu 1,2% PKB, choć obiecywano 3%!

Epidemia COVID-19 bardzo ciężko dotknęła rolników i cały przemysł przetwórstwa żywności. Wcześniej widzieliśmy jednak, że państwo nie dość dobrze chroni rodzinne gospodarstwa rolne przed skutkami klęsk żywiołowych i innych, niedających się przewidzieć zdarzeń. W 2019 roku aż 40% rolników nie dostało odszkodowania za świnie zabite z powodu wirusa ASF! Polska wieś nie jest dziś właściwie zabezpieczona przed suszą ani innymi klęskami żywiołowymi. Cierpi też z powodu utrzymującego się wykluczenia cyfrowego. Kryzys koronawirusa boleśnie pokazał, że wiele dzieci mieszkających na wsi nie mogło korzystać z nauczania online, bo nie miało dostępu do internetu.

Chcę zaproponować nową politykę dla polskiego rolnictwa, nową solidarność ze wszystkimi mieszkańcami obszarów wiejskich.

Wyższe dopłaty z Unii Europejskiej

Będę wspierał rząd w negocjacjach dobrego dla Polski budżetu Unii Europejskiej na lata 2021–2027. Obowiązkiem rządu jest wynegocjowanie dla polskiego rolnictwa co najmniej 32 mld euro – tyle, ile wynegocjował rząd PO-PSL.

Więcej pieniędzy dla rodzinnych gospodarstw rolnych z budżetu krajowego

Będę domagał się od rządu znaczącego zwiększenia wydatków na rolnictwo ze środków krajowych oraz wstrzymania decyzji, które mogą pogrążyć rolników produkujących na rynek. Zadbam, aby w przyszłości wydatki krajowe na rolnictwo wzrosły do poziomu 3% PKB.

Szybsze wypłaty dopłat bezpośrednich i odszkodowań

Będę upominał się o natychmiastową wypłatę rolnikom wszystkich należnych odszkodowań – za suszę, ASF i inne klęski. Rolnicy za długo czekają na te pieniądze. Rząd powinien też przyspieszyć wypłaty dopłat unijnych – w całości powinny być wypłacane do końca roku budżetowego. W obecnej, trudnej sytuacji rolników – do końca 2020 roku.

Fundusz klęskowy

We współpracy z rządem wystąpię na forum Unii Europejskiej z inicjatywą utworzenia specjalnego funduszu klęskowego, który będzie pomagał rolnikom w trudnych sytuacjach, na przykład klęski żywiołowej.

Bezpieczeństwo żywnościowe kraju

W ramach walki ze skutkami koronawirusa – we współpracy z rządem i Komisją Europejską – podejmę działania w sprawie zwiększenia skupu interwencyjnego oraz prywatnego przechowalnictwa produktów rolno-spożywczych, między innymi masła, serów, mleka w proszku i wołowiny.

Wyższa emerytura dla kobiet

Zaproponuję wprowadzenie zasady, że kobiety ubezpieczone w KRUS do obliczenia wysokości emerytury będą mogły zaliczyć także okres przebywania na urlopie wychowawczym. Dzięki temu ich emerytury będą wyższe o kilkaset złotych. Taką zasadę wprowadzono w 2015 roku w ZUS.

Promocja zdrowej żywności i agroturystyki

Polska ma potencjał, aby stać się europejskim liderem w produkcji ekologicznej żywności i w agroturystyce. Państwo powinno ułatwić działalność ekologicznych gospodarstw i wesprzeć promocję agroturystyki jako atrakcyjnej formy odpoczynku dla Polaków i gości z zagranicy.

Ochotnicze Straże Pożarne

Trzeba docenić szczególną rolę, jaką odgrywają strażacy – ochotnicy OSP, zwłaszcza w mniejszych miejscowościach i na terenach wiejskich. Zaproponuję 5 procent dodatku emerytalnego dla strażaków z dziesięcioletnim stażem w Ochotniczej Straży Pożarnej.

Rozdział 2: Nasze otoczenie | Nowa Umowa Społeczna

Równość i tolerancja

Nie wszyscy Polacy żyją w związkach małżeńskich. Tysiące osób żyje wspólnie, dzieli swoje momenty szczęścia i smutku. Państwo tego faktu nie dostrzega – dla urzędników są to osoby samotne. Nie mają prawa do dziedziczenia, do informacji medycznej o stanie zdrowia partnera w razie wypadku, do podstawowych praw, o których na co dzień nie myślimy. Ustawa regulująca związki partnerskie rozwiązałaby te problemy i pozwoliłaby osobom również tej samej płci żyć razem w bezpiecznym związku.

Aż połowa młodych Polaków spotyka się z agresją w szkołach i miejscach zamieszkania. Walka z hejtem wymaga nie tylko karania sprawców, ale też odpowiedniej edukacji i wsparcia psychologicznego. Chcę zainicjować szeroki front współpracy, dzięki któremu poziom hejtu i nienawiści w życiu społecznym zacznie wreszcie spadać.

Związki partnerskie

W ramach przysługującej mi inicjatywy ustawodawczej przedstawię projekt ustawy o związkach partnerskich, zgodny z założeniami poselskiego projektu złożonego do Sejmu w poprzedniej kadencji.

Bezpieczne dorastanie

Badania nieodmiennie wskazują, że najpoważniejsze konsekwencje hejtu dotyczą osób młodych, często będących ofiarą przemocy rówieśniczej. W ostatnich latach czytaliśmy o samobójstwach młodych osób, które nie otrzymały pomocy od państwa i jego instytucji. We współpracy ze szkołami zamierzam zaangażować się w przeciwdziałanie tym zjawiskom w wielu wymiarach – poprzez edukację, a także wsparcie psychologiczne dla ofiar przemocy. W każdej polskiej szkole musi być dostępny wykwalifikowany psycholog bądź pedagog wspierający młodzież narażoną na hejt, zanim dojdzie do tragedii, a rząd powinien przywrócić finansowanie dla młodzieżowego telefonu zaufania.

Rozdział 2: Nasze otoczenie | Nowa Umowa Społeczna

Organizacje pozarządowe

W trakcie pandemii przekonaliśmy się, jak ważne dla naszego bezpieczeństwa są organizacje pozarządowe. To one, ręka w rękę z oddolnymi inicjatywami samopomocy sąsiedzkiej, pomagały tam, gdzie nie docierało państwo – do ludzi samotnych, seniorów czy bezdomnych. Bez silnych organizacji pozarządowych nasze społeczeństwo nie będzie odporne na kryzysy podobne do trwającej pandemii. Czas skończyć z traktowaniem ich jak tanich dostarczycieli usług publicznych. Społeczeństwo nie może się rozwijać bez sprawnie działającego trzeciego sektora. Zamiast jego centralizacji zamierzam kierować się zasadą pomocniczości – wspierać organizacje pozarządowe tam, gdzie tego potrzebują, jednak nie wyznaczać im celów działania, tak jak próbuje się to czynić obecnie.

Prezydenckie wsparcie dla NGO-sów

Przy Kancelarii Prezydenta utworzę specjalny fundusz wspierający organizacje pozarządowe. W każdym roku będę, w konsultacji ze wszystkimi zainteresowanymi, wybierał przewodni temat wsparcia.

Dobra praca w trzecim sektorze

Jako prezydent będę dążył do stabilizacji pracy w sektorze pozarządowym, tak aby pracownicy trzeciego sektora byli zatrudniani na umowy o pracę lub elastyczny kontrakt. Zadecyduję, aby Kancelaria Prezydenta współpracowała przede wszystkim z organizacjami, które oferują swoim pracownikom takie formy zatrudnienia.

Pomoc dla spółdzielni

Będę dążył do zmiany ustawy ,,Prawo spółdzielcze", ułatwiając zakładanie i funkcjonowanie lokalnych kooperatyw, spółdzielni socjalnych i dużych spółdzielni spożywców. Ten ważny element trzeciego sektora zapewnia zaopatrzenie w żywność i inne podstawowe produkty w sytuacjach, gdy zawodzą podmioty kierujące się zasadą zysku. Doświadczenie epidemii COVID-19 dowodzi, jak niezbędne są takie instytucje.

Projekty obywatelskie

Zaproponuję wprowadzenie zasady polegającej na tym, że obywatelskie projekty ustaw muszą być wzięte pod obrady Sejmu w 30 dni od zgłoszenia – nie mogą leżeć w sejmowej „zamrażarce".

Rozdział 2: Nasze otoczenie

Klimat i ochrona środowiska

Nowa polityka, którą proponuję, musi dawać odpowiedź na największe cywilizacyjne zagrożenie – zmiany klimatyczne. Ich skutki widzimy już dziś: orkany, gwałtowne ulewy, pożary, bezśnieżne zimy, wysychające rzeki i jeziora, dotkliwe upały latem. Polska jest dziś zagrożona suszą, brakiem wody. Susza to mniejsze plony oraz wzrost cen żywności, który odbija się na budżecie każdego gospodarstwa domowego.

Jeżeli nie zatrzymamy destrukcji środowiska naturalnego, okradniemy nasze dzieci z przyszłości. Środowisko powinno być pielęgnowane, a nie wyzyskiwane.

Rozdział 2: Nasze otoczenie | Klimat i ochrona środowiska

Zielony Ład dla Polski

Polityka energetyczno-klimatyczna Polski potrzebuje zmiany o 180 stopni. W następnych dekadach musimy przestawić całą polską gospodarkę na nowe tory, przejść z epoki węgla do epoki energii odnawialnej. Jeszcze szybciej musimy rozwiązać problem smogu, który co roku zabija 40 tysięcy Polek i Polaków. W pierwszej dziesiątce najbardziej zanieczyszczonych miast w Europie jest siedem polskich – tak państwo dba o swoich obywateli.

Zielony Ład dla Polski

Będę domagał się od rządu przyjęcia unijnego Zielonego Ładu dla Polski i rozpoczęcia stopniowego odchodzenia od węgla – najpóźniej do 2030 roku w ogrzewaniu domów i do 2040 roku w elektroenergetyce. W 2050 roku, zgodnie ze zobowiązaniem przyjętym przez pozostałe państwa UE, polska gospodarka osiągnie neutralność – bilans emisji gazów cieplarnianych wyniesie zero. Zawetuję każdą ustawę, która stałaby w sprzeczności z tymi celami. Jednym z podstawowych źródeł taniej energii powinny być duże instalacje OZE, w tym morskie farmy wiatrowe. Polski węgiel pozostanie w rezerwie strategicznej, potrzebnej dla energetycznego bezpieczeństwa kraju.

Nowa przyszłość dla regionów związanych z węglem

Fundusze europejskie na transformację energetyczną i odejście od węgla powinny zostać wydane przede wszystkim w tych regionach Polski, które dziś są powiązane z przemysłem węglowym.

Rada Bezpieczeństwa Energetycznego

Jako prezydent powołam przy kancelarii specjalną radę, której zadaniem będzie wypracowanie, wraz z niezależnymi ekspertami, zaleceń dla strategii energetycznej Polski do 2050 roku. W powiązaniu z polityką klimatyczną UE powinna opierać się na stabilnych przepisach, energetyce odnawialnej oraz idei energetyki rozproszonej, obywatelskiej, z mocną rolą samorządów terytorialnych, w pełni respektującej zdrowie obywateli oraz poszanowanie środowiska naturalnego.

Zielone inwestycje w każdej gminie

Będę promował platformy inwestycyjne, dzięki którym małe miasta i miejscowości będą mogły wspólnie pozyskiwać fundusze na zielone inwestycje (na przykład w energetykę odnawialną i poprawę efektywności energetycznej budynków). Platformy pozwolą mniejszym miejscowościom osiągnąć efekt skali, której szukają inwestorzy. Umożliwią także właściwe wydawanie pieniędzy z UE, poprzez łączenie ich ze środkami prywatnymi. Mieszkanki i mieszkańcy mniejszych miejscowości w Polsce zasługują na tańszy prąd i lepsze powietrze.

Wymiana kopciuchów

W ramach programu ekoremontów doprowadzę do zwiększenia wydatków państwa na wymianę starych pieców, tak zwanych kopciuchów, termomodernizację budynków, instalacje OZE oraz do zwiększenia wsparcia dla osób ubogich energetycznie – ze 103 mld zł (planowanych obecnie) do 120 mld zł w perspektywie do 2030 roku. Będę domagał się od rządu zaostrzenia systemu kontroli nad emisjami przemysłowymi. Likwidacja smogu powinna być naszym priorytetem.

Walka z suszą

Jedną z pierwszych moich decyzji będzie zwołanie Rady Gabinetowej w sprawie suszy. Polecę wtedy rządowi stworzenie sztabu kryzysowego. Zaproponuję nowy program wsparcia dla budowy infrastruktury retencji wody, obejmujący zarówno miasta, jak i tereny wiejskie.

Edukacja o klimacie

Potrzebna jest rzetelna nauka o klimacie, tak abyśmy jako społeczeństwo mogli świadomie włączyć się w ograniczanie skutków zmian klimatycznych. Dlatego będę zabiegał o rozwinięcie nauki o klimacie w programie szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Rozdział 2: Nasze otoczenie | Klimat i ochrona środowiska

Tańsza i efektywna gospodarka odpadami, ład w przestrzeni

Polska ma coraz większy kłopot z właściwą gospodarką odpadami. Już ponad 70% gmin w całym kraju alarmuje, że koszt zagospodarowania śmieci jest wyższy niż opłaty wnoszone na ten cel przez mieszkańców. Wysypiska płoną, góry śmieci rosną, produkujemy ich coraz więcej – przeciętny Polak wyrzuca już ponad 300 kg odpadów rocznie! Tymczasem w Polsce producenci praktycznie nie ponoszą odpowiedzialności finansowej za wprowadzanie na rynek tworzyw sztucznych. Koszt utylizacji odpadów, na przykład plastikowych butelek, pokrywają mieszkańcy, natomiast w Niemczech czy Austrii – producenci odpadów, czyli koncerny.

Kto wprowadza na rynek plastik, ten płaci

Zaproponuję sprawiedliwe rozwiązanie, czyli przeniesienie części kosztów zagospodarowania odpadów opakowaniowych na ich producentów. Przedstawię projekt ustawy o rozszerzonej odpowiedzialności producentów, mający dwa podstawowe elementy – system kaucyjny oraz sprawiedliwą i adekwatną opłatę za tworzywa, które producent wprowadza na rynek. Zastosowane kaucji i opłaty opakowaniowej skłoni wszystkie strony – producentów i konsumentów – do bardziej racjonalnych zachowań. Firmy wreszcie zaczną ponosić odpowiedzialność finansową za koszty recyklingu bądź utylizacji gór śmieci. Ustawa będzie premiować te firmy, które wprowadzają na rynek opakowania wielokrotnego użytku.

Niższe opłaty za śmieci

Przedstawię projekt nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Samorządy słusznie wskazują, że błędne zapisy tej ustawy wymusiły podwyżki cen zagospodarowania odpadów w całej Polsce. Nowelizacja pozwoliłaby ograniczyć koszty zagospodarowania odpadów nawet o 1/3.

Zatrzymać import śmieci

Rząd musi zagwarantować, że w Polsce zacznie obowiązywać zakaz sprowadzania odpadków z całego świata.

Rozdział 2: Nasze otoczenie | Klimat i ochrona środowiska

Parki narodowe i lasy, ochrona krajobrazu

Polska jest pięknym krajem, coraz bardziej docenianym przez turystów z całego świata. Nasza przyroda to skarb, o który musimy dbać zarówno dla siebie, jak i dla przyszłych pokoleń. Zwłaszcza dziś, w czasach zmian klimatycznych, mamy obowiązek szanować każdy fragment lasu, każdy park i teren zielony. Przyroda, jeśli o nią zadbamy, może się odwdzięczyć – uratować nas przed suszą czy pustynnieniem terenów rolnych. Jeśli będziemy umieli o to zadbać, turystyka przyrodnicza może stać się jedną z ważnych gałęzi polskiej gospodarki. Nie możemy dopuścić do tego, żeby w przyszłości jakikolwiek polityk zagroził lasom, które pamiętają polskich królów.

Cała Puszcza Białowieska parkiem narodowym

Wystąpię z takim projektem ustawy. Zaproponuję także rządowi społeczne konsultacje w celu zwiększenia liczby parków narodowych, tak aby chronić jeszcze więcej obszarów cennych przyrodniczo.

Ochrona drzew

Zaproponuję wzmocnienie ustawy o ochronie przyrody w celu zwiększenia kontroli nad wycinkami. Gospodarka leśna musi być racjonalna, w perspektywie kilku lat wyrąb lasów musi być zmniejszony o 30%.

Lasy Państwowe należące do nas wszystkich

Lasy Państwowe muszą na zawsze pozostać przedsiębiorstwem państwowym, ale powinny być objęte społeczną kontrolą poprzez utworzenie rady, w której skład wejdą przedstawiciele nauki, samorządów, organizacji ekologicznych i przedsiębiorstw żyjących z gospodarki leśnej. Rada ta powinna sprawować kontrolę nad Dyrektorem Generalnym Lasów Państwowych.

Rzecznik ochrony zwierząt

Zaproponuję nowelizację ustawy o ochronie zwierząt – powołanie instytucji rzecznika ochrony zwierząt. Rzecznik będzie miał uprawnienia kontrolne, będzie też mógł samodzielnie inicjować procedury prawne w przypadku podejrzenia niehumanitarnego, niezgodnego z prawem traktowania zwierząt.

Rozdział 2: Nasze otoczenie

Kultura, nauka, internet

Rozdział 2: Nasze otoczenie | Kultura, nauka, internet

Kultura

Czas pandemii jasno pokazał, jak ważny w życiu człowieka jest dostęp do kultury. Ona jest nie tylko formą spędzania wolnego czasu, ale odgrywa ważną społeczną rolę – tłumaczy otaczający nas świat i pomaga budować więzi między nami. Kultura ma niebagatelny wpływ na gospodarkę – przemysły kultury przynoszą Polsce około 3,5% PKB rocznie, czyli więcej niż górnictwo, rolnictwo czy turystyka. Kultura to także wspólna przestrzeń i debata publiczna. Musimy dbać o jej ciągły rozwój i wzmacniać jej rolę.

Bilet wstępu do kultury

Zaproponuję, na okres najbliższych dwóch lat, kupon dla każdego dziecka i młodej osoby do 21. roku życia na zakup usługi kulturalnej o wartości 100 zł. Będzie mógł być przeznaczony na zakup biletu (z dojazdem) do kina, teatru, muzeum, czy na zakup książki. Ten program już sprawdził się w Warszawie, ale będzie ważny w mniejszych miejscowościach, w których dostęp do kultury nie jest tak łatwy, a samorządy są w złej sytuacji finansowej. Program będzie ograniczony do dwóch lat – ma pomóc sektorowi kultury wydostać się z kryzysu.

Status zawodowy dla artysty

Będę wywierał nacisk na rząd, aby zakończył prace nad ustawą o statusie zawodowym artysty. Proponowane tam rozwiązania – postulowane od lat przez środowisko twórców – pozwolą na zbudowanie systemu ochrony socjalnej i bytowej artystów. Osobom o statusie artysty państwo gwarantowałoby świadczenia społeczne i emeryturę. Konieczne jest także rozszerzenie katalogu zawodów artystycznych zgodnie z nowoczesnymi sposobami tworzenia sztuki.

Korzystniejsze rozliczenie podatku

Będę postulował przywrócenie możliwości odliczania 50% kosztów uzyskania przychodu, bez górnego limitu.

Więcej pieniędzy na kulturę w małych miejscowościach i gminach

Będę postulował zwiększenie nakładów na kulturę i stworzenie specjalnych programów wspierających kulturę w małych miejscowościach i gminach. Zaproponuję ustawę zwiększającą opłatę na rzecz kultury w ramach ceny kuponu Lotto, tak aby dopłata do ceny kuponu Lotto na kulturę wzrosła z 5% do 20% i zrównała się z dopłatami na rzecz sportu.

Obywatelska Rada Kultury

Powołam przy moim urzędzie Obywatelską Radę Kultury, składającą się z przedstawicieli środowisk twórczych i animatorów kultury z całej Polski. Jej zadaniem będzie opiniowanie polityki kulturalnej i działalności edukacyjnej państwa.

Kultura w szkole

Doprowadzę do przywrócenia edukacji kulturowej w powszechnym systemie nauczania – rozumianą nie tylko jako przybliżanie dziedzictwa, ale również jako naukę uczestnictwa w kulturze współczesnej. To także kwestia prowadzenia nowoczesnej edukacji medialnej, uczącej, jak świadomie korzystać z mediów i krytycznie je analizować. Edukacja kulturowa musi wspierać świadomych, niezależnych obywateli.

Wolność w kulturze

Jako prezydent będę stał na straży wolności w kulturze. Ochronie muszą podlegać zarówno dzieła sztuki, instytucje, jak i artyści. Będę aktywnie walczył z cenzurą w każdym kontekście – prawnym, instytucjonalnym i finansowym. Instytucje kultury muszą mieć zagwarantowaną niezależność i autonomię programową. Powinny również mieć przejrzysty sposób powoływania swoich władz, zasady finansowania i ocenę programów.

Rozdział 2: Nasze otoczenie | Kultura, nauka, internet

Media publiczne

Formuła tak zwanych mediów narodowych się wyczerpała. Ostatnie lata doprowadziły do kompletnej dewastacji misji, organizacji i sposobu finansowania. Dziś musimy rozpocząć prace nad przygotowaniem nowej koncepcji działania mediów publicznych właściwie od początku.

Media publiczne powinny zostać odpolitycznione, uspołecznione i muszą być wyznacznikiem jakości i etyki. To nasze dobro wspólne i powinniśmy o nie dbać. Nie ma w nich miejsca na hejt, przemoc, pomawianie ani szykanowanie. Profesjonalni dziennikarze mediów publicznych powinni być zatrudniani na warunkach gwarantujących im niezależność i stabilność pracy. Sytuacje, w których prezes lub dyrektor anteny wskazuje dziennikarzom, kto ma wygrać listę przebojów lub którego polityka wolno (lub nie wolno) zaprosić, nie mogą się zdarzać.

Publiczna radiofonia i telewizja muszą być bliżej problemów, którymi żyją ludzie w terenie. Muszą zatrudniać fachowców, których zadaniem będzie tworzenie programów dla nas, Polek i Polaków – nie tylko mieszkających w kraju, ale także żyjących w innych krajach Europy i świata. Potrzebne są niezależne, silne ośrodki mediów regionalnych, utworzone na bazie dotychczasowych rozgłośni regionalnych Polskiego Radia i ośrodków TVP. Media blisko ludzi będą wzmacniały spójność społeczną.

Nowelizacja ustawy o radiofonii i telewizji

Wprowadzenie gwarancji niezależności mediów publicznych i kontroli społecznej, zgodnie z najwyższymi standardami europejskimi.

Gwarancja realizowania misji publicznej

Sposób finansowania mediów publicznych zostanie zmieniony. Będą one finansowane z funduszu misji publicznej oraz – w mniejszym stopniu niż obecnie – z rynku reklamowego. Zaproponuję także wprowadzenie tak zwanej licencji programowej, która określi minimalne nakłady na edukację, programy dla dzieci i młodzieży, naukę, edukację obywatelską, kulturę itd.

Koniec abonamentu

Skandalem jest to, co dzieje się obecnie – ściganie emerytów przez komorników za zaległy abonament. Będę domagał się od rządu zaprzestania takich praktyk i wprowadzenia abolicji. Docelowo będę dążył do zastąpienia obecnego, archaicznego systemu abonamentu na rzecz innego, który odciąży naszą kieszeń.

Rozdział 2: Nasze otoczenie | Kultura, nauka, internet

Polska w internecie

Czas pandemii pokazał, jak ważna jest możliwość korzystania z usług online i jak dużym problemem jest wykluczenie komunikacyjne wielu Polaków – podczas edukacji zdalnej ponad milion dzieci nie miało dostępu do odpowiedniego sprzętu lub dostępu do internetu o odpowiedniej prędkości. Wiele firm musiało przejść na pracę zdalną i sprzedaż online. W konsekwencji brak odpowiedniej infrastruktury hamuje rozwój gospodarki. Chciałbym, aby w najbliższych pięciu latach każdy Polak miał dostęp do szybkiego internetu i warunki do korzystania z niego – powyżej 1 gigabita na sekundę. Budowa społeczeństwa gigabitowego wymaga nie tylko budowy sieci światłowodowych na terenie całej Polski, ale także wsparcia finansowego dla osób w trudnej sytuacji finansowej oraz w grupach zagrożonych wykluczeniem: seniorów i osób o specjalnych potrzebach. To także kwestia podnoszenia kompetencji nas wszystkich, tak aby potencjał technologii przydawał się w edukacji, biznesie i czasie wolnym – wszystkich sferach życia. W internecie muszą być dostępne polskie treści wysokiej jakości. Oferta dla polskich internautów jest dziś zbyt uboga. Powinniśmy wspierać wszelkie inicjatywy udostępniania naszego dorobku kultury i dziedzictwa narodowego online. Dotyczy to szczególnie treści publicznych instytucji oraz mediów.

Nie ma demokracji bez informacji

Zaproponuję zmiany prawne, zwłaszcza nowelizację ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych w celu uproszczenia inwestycji światłowodowych. Prostsze formalności to tańszy dostęp do internetu. Będę także wywierał nacisk na rząd, aby doprowadził do aktualizacji i rozszerzenia Narodowego Planu Szerokopasmowego, tak aby szybki internet w każdym polskim domu stał się faktem.

Więcej niż fundusz szerokopasmowy

Konieczne jest zaangażowanie środków Polskiego Funduszu Rozwoju, prywatnych inwestorów, zagranicznych funduszy w rozbudowę sieci szerokopasmowych na obszarach wiejskich. W Polsce dostęp do internetu powinien być taki sam dla wszystkich, i możliwości, jakie daje szybki internet, powinny być takie same dla wszystkich Polek i Polaków. Prezydent może być inicjatorem takich działań.

Więcej pieniędzy dla Polski z „Cyfrowej Europy"

Będę wywierał nacisk na rząd, aby zapewnić właściwe finansowanie dla Programu „Polska Cyfrowa" w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej. Polska powinna także zabiegać o zwiększenie nakładów unijnych na transformację cyfrową – w ramach programu „Cyfrowa Europa" powinno pozostawać do dyspozycji znacznie więcej niż 8 mld euro.

Nauka internetu blisko domu

Będę walczył o to, aby w każdej gminie był punkt, w którym można nauczyć się lepiej korzystać z internetu. Takim punktem mogłyby być biblioteki.

Polskie treści dostępne dla wszystkich

Zamiast skromnej obecnie publicznej oferty VOD będę proponował zbudowanie nowego portalu mediów publicznych, na którym będziemy mogli oglądać polskie treści. Portal powinien spełniać wszystkie warunki misji mediów publicznych, być gigantycznym, dostępnym archiwum oraz centrum rozwoju twórczości online.

Rozdział 2: Nasze otoczenie | Kultura, nauka, internet

Nauka

Okres epidemii koronawirusa COVID-19 był wielkim testem potencjału naukowego Polski. Z jednej strony obnażył słabość państwa, niedofinansowanie instytucji naukowych, z drugiej zaś ujawnił ogromne zaangażowanie i potencjał polskich naukowców. Badania naukowe częściej niż obecnie powinny być podstawą decyzji politycznych. Bez zaufania do nauki i naukowców Polska stanie się bezradna wobec kryzysów czy epidemii. Powinien to jednak być system jednokierunkowy – z nauki do polityki, a nie odwrotnie. Jestem przekonany, że środowisko naukowe powinno samo określać standardy doskonałości, a uczelnie muszą być autonomiczne i niezależne od świata polityki.

W Polsce brakuje dobrych procedur i ścieżek łączenia świata nauki i biznesu – łatwych do uzyskania przez wybitnych naukowców grantów na prototypy, patentowanie czy testy komercyjne. System dofinansowywania start-upów powinien być stworzony od zera.

Ocena w rękach naukowców

Zaproponuję wprowadzenie zasady, że instytucje oraz uczeni są oceniani zgodnie z kryteriami doskonałości naukowej ich dyscyplin, a nie według wymyślonych przez urzędników standardów, które ograniczają kreatywność. Będę także dążył do tego, aby wszystkie stopnie i tytuły naukowe były nadawane przez uczelnie i instytuty w sposób merytoryczny i transparentny. Prezydent, minister czy inny urzędnik państwowy nie ma prawa być recenzentem tytułów naukowych.

Narodowa Rada Rozwoju 2.0

Uczynię Narodową Radę Rozwoju nie ciałem fasadowym, jakim jest obecnie, lecz faktycznym think tankiem, tworzącym rozwiązania dla społeczeństwa i gospodarki.

Przejrzyste gospodarowanie środkami

Stanę na straży przejrzystych procedur przyznawania środków na naukę. Agencje przyznające środki na badania muszą być w pełni transparentne i gwarantować, że nie będzie dochodziło w nich do konfliktu interesów. Nie można pozwolić na to, aby krewni polityków sami sobie przyznawali środki, które miały służyć rozwojowi polskiej nauki i wdrożeniom badań naukowych.

Uproszczenia dla świata nauki

Wyjdę z inicjatywą uproszczenia ustawy „Prawo zamówień publicznych", która w obecnym kształcie utrudnia prowadzenie badań naukowych w Polsce. Długotrwałe oczekiwanie na wyniki procedur przetargowych uniemożliwia rywalizację polskich ośrodków badawczych ze światową czołówką. Co jednak najważniejsze, uniemożliwia szybkie reagowanie na wyzwania cywilizacyjne, co udowodniła nam pandemia.

Otwarcie na start-upy

Będę otwarty na współpracę ze start-upami i będę wspierał odważne projekty, nawet te wysokiego ryzyka, działające między innymi w obszarze technologii medycznych, technologii srebrnej gospodarki itd.

Rozdział 3

3. Nasze państwo, nasza wspólnota

Dobre państwo to państwo prawa, przejrzyste w funkcjonowaniu, które odpowiada przed obywatelami za swoje działania. To państwo, które jest dla wszystkich, docenia i włącza obywateli w podejmowanie decyzji i budowanie państwa jako wspólnego dobra. To także państwo, które dba o przedsiębiorców, gospodarkę i finanse kraju.

Dziś znaleźliśmy się na rozdrożu, w sytuacji wyjątkowej i dramatycznej. Dlatego to czas wyzwolenia energii Polek i Polaków. To czas nowego otwarcia, czas na zbudowanie Polski, o której marzymy, która będzie dobra, sprawiedliwa, opiekuńcza i uczciwa dla każdego. Polski w Europie, o silnej pozycji na świecie.

Rozdział 3: Nasze państwo, nasza wspólnota

Państwo dobrego prawa i prawdziwej sprawiedliwości

Ostanie pięć lat to postępująca erozja państwa, niszczenie instytucji publicznych i deptanie zapisów Konstytucji. Kluczowe instytucje, takie jak prokuratura, zostały podporządkowane decyzjom polityków. Próbowano zniszczyć niezależność sądów, zbudowano cały nowy system dyscyplinarny, który służy zastraszaniu nieposłusznych władzy sędziów. Dokonano demontażu korpusu służby cywilnej, manipulowano procesem stanowienia prawa, ustawy przepychano „bez żadnego trybu", łamano zasady trójpodziału władzy. Tak zwane reformy instytucji publicznych miały jeden cel – czystkę kadrową i opanowanie tych instytucji przez swoich ludzi. Brutalne zawłaszczenie instytucji państwa osłabiło ich sprawność. Najlepszym przykładem jest załamanie zarządzania kryzysowego w czasie pandemii COVID-19 – brak sprzętu w szpitalach, chaos w podejmowaniu decyzji o odmrażaniu gospodarki, słabość głównego inspektora sanitarnego i błędy Ministerstwa Zdrowia.

Polska jest dziś postrzegana jako państwo z wadliwą demokracją. Nasze państwo wymaga więc natychmiastowej naprawy. Będę prezydentem, który razem z obywatelami odtworzy silne państwo. Państwo, którego cechą nadrzędną jest poszanowanie Konstytucji i praw z niej wynikających. Państwo przyjazne i solidarne wobec swoich obywateli, które nie wyklucza i nie upokarza. Państwo, które buduje wspólnotę. Chcę zbudować nowy model prezydentury, która nie wywiesza białej flagi ani nie akceptuje milcząco decyzji rządu, bo każdej władzy trzeba patrzeć na ręce. Dobre decyzje rządu będę wspierał, złe – powstrzymywał. Interes obywateli będzie dla mnie decydujący. Nie pozwolę na kontynuację systemu „łupów dla swoich". Mamy dość dzielenia Polaków na lepszych i gorszych oraz podburzania nas przeciwko sobie. Państwo i władza mają być dla obywatela.

Obywatelski plan naprawy sądownictwa

Zorganizuję i przeprowadzę razem z sejmikami wojewódzkimi i urzędami marszałkowskimi debaty i wysłuchania obywatelskie, jak przywrócić państwo prawa. Plan naprawy musi obejmować zwłaszcza:

- wypracowanie sposobów przywrócenia praworządności w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem wykonania wyroków Trybunału Sprawiedliwości UE,
- wybranie Krajowej Rady Sądownictwa w zgodzie z europejskimi i konstytucyjnymi wymogami,
- likwidację Izby Dyscyplinarnej SN, która dziś nie jest niezależnym sądem, oraz podjęcie inicjatyw zmierzających do prawidłowego funkcjonowania Trybunału Konstytucyjnego,
- informatyzację wymiaru sprawiedliwości,
- odciążenie sądów poprzez fakultatywne przekazanie części kompetencji urzędom stanu cywilnego i notariuszom,
- przywrócenie roli ławników w wymiarze sprawiedliwości w sądach rejonowych, przy jednoczesnej likwidacji tej instytucji w Sądzie Najwyższym,
- zmianę systemu zarządzania i wynagradzania pracowników sądów, zwłaszcza osób wspierających sędziów i zatrudnionych w administracji wymiaru sprawiedliwości, tak aby płaca odzwierciedlała wykonywaną pracę, jej efektywność i jej znaczenie dla sprawnego działania sądów.

Prokurator Generalny powoływany przez Prezydenta RP

Złożę projekt ustawy przyznający Prezydentowi RP prawo powołania Prokuratora Generalnego i rozdzielający funkcję Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego. Postępowanie związane z wyłonieniem kandydatów przedstawionych prezydentowi powinno być realizowane bez udziału polityków przez niezależny organ samorządu prokuratorskiego, na przykład Radę Prokuratorów, lub we współdziałaniu z Krajową Radą Sądownictwa, o ile ta będzie już działać w zgodzie z Konstytucją RP. Projekt ustawy zakładać będzie także wprowadzenie sześcioletniej i nieodnawialnej kadencji Prokuratora Generalnego.

Prezydencka Rada Samorządowa

Powołam taką radę jako ciało doradcze. Zaproszę do niej wszystkich 16 marszałków, prezydentów 18 stolic województw oraz przedstawicieli wszystkich korporacji samorządowych: Unii Metropolii Polskich, Związku Miast Polskich, Związku Gmin Wiejskich RP, Związku Powiatów Polskich i Związeku Województw RP. Będę dążył do tego, by wszystkie prezydenckie projekty ustaw były przez nich zaopiniowane. Podstawowym celem Rady będzie analiza rozwiązań legislacyjnych tworzonych z inicjatywy prezydenta oraz opiniowanie aktów prawnych przyjętych przez parlament w kontekście ich wpływu na funkcjonowanie samorządu terytorialnego.

Odbudowa Służby Cywilnej

Odnowiona Narodowa Rada Rozwoju wypracuje rozwiązania zwiększające efektywność pracy administracji państwowej oraz plan naprawy Służby Cywilnej.

System postulatów obywatelskich

Stworzę platformę online do składania wniosków i pomysłów, których celem ma być usprawnienie naszego państwa. Platforma będzie dostępna dla wszystkich obywateli.

Rzecznik Kontroli Państwowej

Zgłoszę inicjatywę ustawodawczą w celu powołania specjalnego rzecznika, który w ramach Biura Bezpieczeństwa Narodowego przy Prezydencie RP będzie miał uprawnienia do kontroli służb specjalnych.

Policja bez nacisków politycznych

Jako prezydent, strażnik bezpieczeństwa państwa, będę chronił policję i inne służby mundurowe przed jakimikolwiek próbami politycznych wpływów. Wykorzystam w tym celu konstytucyjne narzędzia, takie jak konsultacje z rządem.

Ustawa skromnościowa

Złożę projekt ustawy, która zmusi rząd do przestrzegania ustawy kominowej. Ustawa ta wprowadzi też zakaz wypłacania sowitych odpraw tym osobom, które zostały zwolnione z kierowniczych stanowisk w państwie i spółkach państwowych za popełnione błędy. Posłowie i senatorowie otrzymają jednocześnie zakaz zatrudniania się w spółkach Skarbu Państwa przez 2 lata od daty wygaśnięcia mandatu. Będę dążył do tego, aby spółkami Skarbu Państwa zarządzali profesjonaliści.

Ochrona sygnalistów

Przedłożę projekt ustawy chroniącej sygnalistów, aby zwiększyć jawność życia publicznego. Państwo musi zapewnić wolność słowa i ochronę ludziom, którzy w imię wspólnego dobra sprzeciwiają się nadużyciom i korupcji w urzędach i przedsiębiorstwach. Nie ma zgody na omijanie prawa i rosnącą korupcję oraz omijanie zasad przejrzystości.

Rada Kryzysowa przy Prezydencie RP

Powołam zespół naukowców i ekspertów z różnych dziedzin (między innymi epidemiologów, klimatologów, ekonomistów, przedstawicieli związków zawodowych, małych i średnich przedsiębiorstw, psychologów społecznych i przedstawicieli samorządów lokalnych oraz organizacji pozarządowych). Jego zadaniem będzie monitorowanie zagrożeń kryzysowych i opracowanie planów działań strategicznych. Rada Kryzysowa przy Prezydencie RP pomoże rządowi przygotować Polskę na ewentualną drugą falę pandemii COVID-19 jesienią.

Rozdział 3: Nasze państwo, nasza wspólnota

Finanse państwa

Nieefektywne zarządzanie finansami państwa w okresach dobrej koniunktury i brak odpowiednich poduszek bezpieczeństwa na gorsze czasy spowodowały, że finanse państwa w wyniku koniecznych działań osłonowych w kryzysie COVID-19 znalazły się w trudnej sytuacji. Deficyt sektora finansów publicznych może wynieść w tym roku nawet kilkanaście procent PKB, a dług publiczny przekroczy próg 55% PKB i może zbliżyć się do konstytucyjnego progu 60% PKB. Rząd ukrywa prawdę o stanie finansów publicznych przed obywatelami.

Przejrzysty budżet zgodny z prawem

Zaproponuję uszczelnienie ram fiskalnych i umocnienie zasad budżetowych, tak aby finanse państwa, czyli finanse wszystkich Polek i Polaków, były w pełni przejrzyste, a rząd musiał respektować polskie i unijne reguły fiskalne.

Przejrzyste finanse władzy

Będę patrzył władzy na ręce i interweniował w przypadkach kontrowersyjnych nominacji w spółkach Skarbu Państwa, niejasności w oświadczeniach majątkowych wysokich urzędników rządowych, w przypadkach omijania zamówień publicznych czy ukrywania sposobu wydatkowania środków publicznych.

Więcej finansowej samodzielności dla samorządów

W ostatnich latach rząd nakładał na samorządy coraz więcej zadań, a jednocześnie zmniejszał ich dochody. Będę domagał się odwrócenia tego procesu. Zaproponuję wyższy udział samorządów w dochodach z podatku PIT i CIT oraz wprowadzenie bardziej elastycznych zasad zaciągania zobowiązań finansowych. W czasie kryzysu samorządy muszą mieć możliwość prowadzenia inwestycji, które w oczywisty sposób służą mieszkańcom: budowy nowych szkół i przedszkoli, nowych linii tramwajowych itp.

Rozdział 3: Nasze państwo, nasza wspólnota

Polska w Europie i na świecie

Rozdział 3: Nasze państwo, nasza wspólnota | Polska w Europie i na świecie

Polska liderem Europy

Nie ma chyba większego zadania przed Polską w polityce zagranicznej niż odbudowa pozycji w Unii Europejskiej. Spustoszenie w tym obszarze dokonane w ostatnich latach jest ogromne. W miejsce konsekwentnej pracy i rozwiązywania problemów polskich przedsiębiorców czy rolników obserwowaliśmy, jak rząd łamał fundamentalne zasady zapisane w europejskich traktatach i wchodził w spór ze wszystkimi europejskimi instytucjami i większością państw członkowskich. Polska stała się pierwszym państwem UE, przeciwko któremu wszczęto postępowanie w sprawie naruszenia zasad praworządności. Oto miara porażki rządu w UE.

Polska przestała być liderem regionu oraz innych państw mających podobne do niej interesy. Rząd nie potrafi blokować decyzji niekorzystnych dla Polek i Polaków. Nie realizuje inicjatyw wychodzących poza stary podział na Europę Zachodnią i Wschodnią, których oczekują także państwa naszego regionu. Nie zabiega o ważne stanowiska dla Polek i Polaków w unijnych instytucjach. Domagając się solidarności, przestał poczuwać się do jej okazania. Tak było w czasie pandemii, gdy słuszna decyzja o zamknięciu granic została zrealizowana kosztem odcięcia obywateli Litwy, Łotwy i Estonii od możliwości szybkiego i bezpiecznego powrotu do domu. Jako prezydent zrobię wszystko, aby przywrócić Polsce właściwe jej miejsce w Europie.

Obrona interesów Polski w Unii Europejskiej

Polki i Polacy nie mogą być ofiarami błędów popełnionych przez rząd, któremu zaufali, a który odpowiada za politykę europejską naszego państwa. Jako prezydent będę oczekiwał współpracy i wspierał rząd w negocjacjach korzystnego dla Polski unijnego budżetu na lata 2021–2027, co najmniej na poziomie 441 mld zł wynegocjowanych przez rząd PO-PSL na lata 2014–2020.

Polska w unijnej wielkiej piątce

Będę mobilizował rząd, aby zrezygnował z konfliktu z instytucjami unijnymi i większością państw członkowskich wokół praworządności oraz ze sporów ideologicznych. Polska jest piątym co do wielkości państwem w Unii Europejskiej i powinna w niej odgrywać rolę na miarę swojego potencjału, a rząd powinien mocno i świadomie włączyć się w kształtowanie przyszłości UE, a więc w budowę niskoemisyjnej i cyfrowej gospodarki UE.

Rozdział 3: Nasze państwo, nasza wspólnota | Polska w Europie i na świecie

Polityka zagraniczna dla obywatelek i obywateli

Po 30 latach od pierwszych demokratycznych wyborów Polska jest państwem bezpiecznym, które korzysta z bycia częścią globalnej wioski. Polacy podróżują po całym świecie, szukając wypoczynku, wiedzy i pracy. Polskie firmy rozpychają się na rynkach zagranicznych, a znajomość języka polskiego jest dzisiaj za naszą wschodnią granicą przepustką do lepszego świata. Ten ogromny skok rozwojowy się udał, ponieważ przez ostatnie dekady prowadziliśmy realistyczną politykę zagraniczną, opartą na konsekwentnej pracy i ambicji do bycia lepszym. W ostatnich latach rządziła nią jednak iluzja budowania potęgi państwa kosztem bezpieczeństwa i dobrobytu obywatelek i obywateli. Doprowadziło to do marginalizacji naszego kraju w Unii Europejskiej, pogorszenia relacji z naszymi najbliższymi sąsiadami i naruszenia wizerunku Polski za granicą jako kraju gospodarczego i społecznego sukcesu. Wykorzystam prerogatywy prezydenta, aby odbudować znaczenie Polski w świecie i naprawić nadszarpnięty wizerunek naszego kraju.

Polityka zagraniczna dla obywatelek i obywateli

Dawno już minął czas, kiedy o bezpieczeństwie można było mówić jedynie w kategoriach bezpiecznych granic czy sprawnej i nowoczesnej policji i armii. To jest podstawa, ale równie ważne są dzisiaj dla nas bezpieczeństwo i ochrona prywatności, bezpieczeństwo obrotu prawnego czy pomoc ze strony instytucji państwa dla obywatelek i obywateli przebywających poza granicami Polski czy szukających nowych rynków zbytu. Te wszystkie elementy składają się na życie milionów Polek i Polaków, którzy codziennie przemierzają świat w poszukiwaniu wypoczynku, wiedzy, pracy czy partnerów w biznesie. Państwo jest zobowiązane do ich ochrony i wsparcia w potrzebie. Dotyczy to także ochrony Polek i Polaków przed negatywnymi skutkami globalizacji. Przeciwdziałanie im i zwalczanie ich skutków wymaga współpracy i solidarności z innymi.

Mądra polityka zagraniczna gwarancją suwerenności

Słyszymy, że mimo członkostwa w Unii Europejskiej i NATO Polska wciąż znajduje się między Niemcami a Rosją, między dwoma potęgami, które nie chcą Polski silnej i suwerennej. Takie myślenie jest dzisiaj dowodem na niezrozumienie sukcesu naszej transformacji. Na zachodzie Polska sąsiaduje z silnymi Niemcami, które włożyły ogromny wysiłek w przezwyciężanie historii i promowanie rozszerzenia NATO i Unii Europejskiej. Robiły to zarówno w swoim, jak i naszym interesie. Współpraca Polski i Niemiec nie może jednak opierać się na poczuciu minionych sukcesów. Przed nami wiele wyzwań dotyczących choćby kierunku integracji europejskiej. Rolą prezydenta jest tworzenie przestrzeni dla takiej rozmowy. Taki dialog powinien dotyczyć również współpracy Polski z Francją, a także naszych południowych partnerów i sojuszników Polski w Europie, wśród których będę budował więcej zrozumienia dla polskich interesów.

Silne więzy transatlantyckie

Jako prezydent będę zawsze działał na rzecz silnych więzi atlantyckich i silnej Europy jako partnera Stanów Zjednoczonych. Jesteśmy bliskim sojusznikiem tego kraju, który mimo ogromnych przewartościowań w myśleniu o swojej globalnej roli zdecydował się zwiększyć swoją obecność wojskową w naszym regionie. Doceniam to, choć wiem, że sojusz Europy i Ameryki po raz kolejny przechodzi trudny czas. Będę zabiegał o naprawę tych relacji.

Wsparcie dla stabilności i dobrobytu Ukrainy

Na wschodzie sąsiadujemy z niepodległą Ukrainą, która jak żaden z naszych sąsiadów wie, co znaczy wojna i walka zbrojna o własne państwo. Jako prezydent zadeklaruję, że Ukraińcy mogą liczyć na nasze wsparcie, bo stabilność i dobrobyt Ukrainy mają wpływ na bezpieczeństwo i dobrobyt Polski. Chciałbym też, aby Białoruś podjęła wysiłek reform politycznych i gospodarczych. Zawsze będę kibicował naszym białoruskim sąsiadom w budowie silnej gospodarki i demokratycznego państwa. Musi to jednak być ich suwerenna decyzja.

Relacje z Rosją

Decydując się na agresję na Ukrainę, a wcześniej Gruzję, Rosja zamknęła sobie drogę do kształtowania w Europie polityki opartej na zaufaniu i zasadach prawa międzynarodowego. Dzisiaj Rosja przechodzi dodatkowo głęboki kryzys gospodarczy. Polska i Rosja nauczyły się żyć obok, lecz bez siebie. Polacy i Rosjanie zawsze byli i są sobie bliscy. Jako prezydent zadeklaruję, że będę zawsze otwarty na rozmowę o tym, jak poprawić nasze kontakty z Rosją, bo dwa wielkie narody stać na o wiele więcej niż trwanie w ciągłym klinczu.

Promocja Polski, Polek i Polaków za granicą

Będę dążył do skoordynowania pod nadzorem MSZ działań wszystkich instytucji państwa zajmujących się promocją Polski za granicą, tak aby realizowały cel polityki zagranicznej państwa, a nie jednej partii politycznej. Polska Fundacja Narodowa musi zostać zlikwidowana.

Rozdział 3: Nasze państwo, nasza wspólnota | Polska w Europie i na świecie

Obronność i bezpieczeństwo

Siłom Zbrojnym RP brakuje dziś realnych sił do wykonania zadań. Przez ostatnie lata ilość sprzętu się zmniejszała, a liczba dywizji zwiększała. Zatrzymano modernizację. Zdemolowano system szkolenia. Przeprowadzono bezprecedensową czystkę w korpusie oficerskim. Powołano dowództwa, nadano sztandary. Prowadzono politykę pustych gestów i haseł bez wojsk i potencjału. Prezydent nie stał na straży interesów wojska i nie obronił go przed destrukcyjnymi działaniami rządu.

Zadaniem kolejnego prezydenta będzie odbudowa Wojska Polskiego i wzmocnienie obronności państwa. Jako prezydent będę stał na straży pozycji żołnierza, etosu służby i tradycji Wojska Polskiego.

Wojsko jest służbą Ojczyźnie, powinno być również drogą dla młodych Polaków i Polek, pragnących dołączyć do elity rynku pracy. Powinno wspierać żołnierzy w zdobywaniu lepszego wykształcenia i umiejętności. W odpowiedzi na zmieniające się czasy Wojsko Polskie musi stać się centrum kształcenia zawodowego kadr. To szansa na lepszą przyszłość dla wielu osób w trudnej sytuacji materialnej, które chciałyby się rozwijać i jednocześnie służyć krajowi.

Etos żołnierza i Wojska Polskiego

Jako prezydent będę stał na straży pozycji żołnierza, etosu służby i tradycji Wojska Polskiego. Konstytucyjne narzędzia nakładają na prezydenta szczególną odpowiedzialność za kadrową sytuację Wojska Polskiego. Będę zabiegał o to, aby powoływani przeze mnie szef Sztabu Generalnego i najważniejsi dowódcy dawali siłom zbrojnym gwarancję bezpartyjności, profesjonalnego przygotowania i stabilizacji personalnej. Każdy zwalniany ze służby żołnierz będzie mieć prawo odwołania się do prezydenta od decyzji kadrowej.

Gwarancja apolityczności w wojsku

Będę stał nie tylko na straży etosu i honoru żołnierza oraz Wojska Polskiego, ale także ich absolutnej apolityczności. Nie pozwolę na wykorzystywanie wojska do celów jakiegokolwiek ugrupowania politycznego.

Wielki audyt bezpieczeństwa Polski

Niezwłocznie po wyborach zarządzę przegląd, którego zadaniem będzie rzeczywiste oszacowanie stanu bezpieczeństwa państwa i jego obywateli, zagrożeń zewnętrznych i stopnia wykonania dotychczasowych planów rządu.

Nowa Strategia Bezpieczeństwa Narodowego

Inaczej niż prace nad aktualnym dokumentem, będzie to proces możliwie transparentny i prowadzony w dialogu z opozycją i środowiskiem eksperckim. Rada Bezpieczeństwa Narodowego będzie forum dyskusji ze wszystkimi siłami politycznymi.

Biuro Bezpieczeństwa Narodowego 2.0

BBN przekształcę w zaplecze strategiczne prezydenta. Będzie ono inicjować dyskusję na temat zagrożeń bezpieczeństwa, pozyskując opinie ośrodków naukowych i think tanków. Biuro będzie wspierało Urząd Rzecznika Kontroli Państwowej w Kancelarii Prezydenta RP w sprawach dotyczących bezpieczeństwa.

Silne i spójne NATO

Podtrzymam tradycję reprezentowania Polski na szczytach NATO. Będę podejmował inicjatywy służące spójności sojuszu, a zwłaszcza utrzymywaniu więzi transatlantyckich i rozwojowi współpracy NATO z Ukrainą i Gruzją.

Stabilne finanse dla wojska

Rolą prezydenta jest dbanie o zapewnienie finansowania bezpieczeństwa państwa na podstawie wieloletniego wskaźnika udziału w PKB, rosnącego aż do 2,5% w 2030 roku. Przeciwstawię się transferowi środków przeznaczonych na obronę narodową na inne cele. Dopilnuję, aby wydatki na obronność były dostosowane do możliwości gospodarki narodowej. Wzrost uposażenia żołnierzy i personelu cywilnego musi być zabezpieczony i gwarantowany.

Obrona silna polskim przemysłem

Nasz przemysł obronny jest jednym z filarów polskiego bezpieczeństwa. Niezwłocznie zlecę przegląd potencjału i perspektyw poszczególnych zakładów. Większość środków na modernizację Wojska Polskiego musi trafiać do polskiego przemysłu obronnego i polskich ośrodków badawczo-rozwojowych lub przyczyniać się do zagranicznych inwestycji tworzących miejsca pracy w Polsce dla osób zatrudnionych o wysokich kwalifikacjach.

Godne życie dla weteranów

Szczególną uwagę będę poświęcał warunkom życia weteranów wojskowych i ich rodzin.

Apolityczne służby w służbie obywatelom

Jako prezydent wykorzystam swoje konstytucyjne uprawnienia, aby zapewnić apolityczność służb specjalnych, ochronę wolności i praw obywatelskich. Służby wymagają szczególnej ochrony, ale też nadzoru. Społeczeństwo musi mieć pewność, że działają one w imię polskiej racji stanu, a nie w interesie tej czy innej partii.

Wojska Obrony Terytorialnej

Pozostaną, będą podporządkowane Dowódcy Wojsk Lądowych. Dla najlepszych żołnierzy WOT - stypendia. Trzeba wykorzystać zapał młodych ludzi, którzy chcą bronić Polski.

Podsumowanie

Wszyscy kandydaci na prezydenta przedstawiają swoje pomysły na naprawę kraju, ratowanie miejsc pracy, reformę służby zdrowia i powstrzymywanie zagrożenia klimatycznego. Przywilejem wyborców jest ocenić te propozycje oraz ich wiarygodność.

Od wielu moich rywali odróżnia mnie połączenie doświadczenia pracy w samorządzie, doświadczenia rządowego i europejskiego. Rozumiem zarówno Europę i świat, jak i Polskę oraz jej lokalne społeczności. Mam wsparcie naszych najważniejszych partnerów z zagranicy oraz doświadczenie współpracy z nimi, ale też wnoszę doświadczenie pracy z małymi, lokalnymi fundacjami i stowarzyszeniami.

Kiedy moi rywale dopiero mówili, że trzeba oszczędzać energię i wodę, ja w Warszawie już podejmowałem decyzję o przyspieszeniu wymiany oświetlenia ulic na energooszczędne lampy i uruchamiałem program dotacji na małą retencję. Moi rywale deklarują wolę reformowania edukacji – ja podwyższyłem pensje warszawskim nauczycielom i dałem wszystkim warszawskim uczniom pieniądze na udział w kulturze. Rodziny wsparłem bezpłatnym programem zapłodnienia in vitro oraz wprowadzeniem bezpłatnej opieki żłobkowej na największą w Polsce skalę.

Nowa polityka, którą proponuję, wymaga aktywnej prezydentury. Będę często sięgał po inicjatywę ustawodawczą i zwoływał Radę Gabinetową, wykorzystam dane przez Konstytucję RP uprawnienia w obszarze polityki zagranicznej i obronnej. Zreformuję Kancelarię Prezydenta RP, Narodową Radę Rozwoju i Biuro Bezpieczeństwa Narodowego, tak aby mogły odegrać rolę prawdziwego zaplecza eksperckiego.

Chcę być prezydentem, który dla rządu będzie partnerem, a jeśli zajdzie potrzeba – także arbitrem, nie zaś bezwolnym narzędziem. Polacy mają dość monopolu władzy. Nie chcą politycznych kłótni, ale chcą z kolei, by rządzącym patrzono na ręce.

Taką prezydenturę Polkom i Polakom zagwarantuję.

Rafał Trzaskowski

DOŁĄCZ:

Materiał sfinansowany ze środków Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Rafała Trzaskowskiego

Polityka prywatności

Niniejsza strona używa plików cookies w celu optymalizacji korzystania ze strony internetowej, w celach statystycznych oraz popularyzacji strony za pomocą serwisów społecznościowych. Warunki przechowywania plików cookies możesz określić w przeglądarce internetowej. Informacja o cookies

Zgadzam się